

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Gospodarski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2021:CST.288.2021

Evidenčna številka: VSL00051806

Datum odločbe: 01.09.2021

Senat, sodnik posameznik: Lidija Leskošek (preds.), Milojka Fatur Jesenko (poroč.), mag. Valerija Jelen Kosi

Področje: STEČAJNO PRAVO

Institut: prijava terjatev v postopku prisilne poravnave - prijava terjatev v stečajnem postopku - terjatve, pridobljene med začetkom postopka prisilne poravnave in začetkom stečajnega - stroški stečajnega postopka - občasni stroški stečajnega postopka - sklep o soglasju k stroškom stečajnega postopka - predlog stečajnega upravitelja - nedopustno razpolaganje strank z zahtevki

Zveza: ZFPPIPP člen 289, 289/2, 355, 355/1, 357, 357/1. ZPP člen 3, 3/3

Jedro

Glede na to, da sta nad dolžnikom tekla dva postopka prisilne poravnave, in sicer prvi postopek, ki se je začel s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani St 001/2012 z dne 16. 4. 2012 in se zaključil s sklepom St 001/2012 z dne 22. 11. 2012, s katerim je bila potrjena prisilna poravnava, in drugi postopek (ponovne) prisilne poravnave, začel s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani St 002/2015 z dne 6. 11. 2015, v katerem se je s sklepom z dne 17. 10. 2016 začel stečajni postopek, je sodišče zavzelo stališče, da le zadnji postopek prisilne poravnave velja skupaj s predmetnim stečajnim postopkom za enoten postopek, ki je bil uveden z vložitvijo predloga za (ponovno) prisilno poravnavo, zato le za ta postopek veljajo posebna pravila iz 289. člena ZFPPIPP. Navedena pravila se ne raztezajo tudi na prvo prisilno poravnavo St 001/2012, saj gre v tem primeru za poseben postopek, ki je že pravnomočno končan.

Izrek

Pritožba se zavrne in se sklep sodišča prve stopnje potrdi.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je v ponovljenem postopku z izpodbijanem sklepom (PD 2055) zavrnilo ugovor upnika E., d.o.o. - v stečaju proti sklepu o soglasju k plačilu stroškov z dne 24. 3. 2021 (PD 2051). Slednji je bil sprejet na predlog upravitelja z dne 23. 3. 2021 (PD 2050).

2. Upnik se zoper sklep pravočasno pritožuje iz vseh pritožbenih razlogov in predlaga, da pritožbeno sodišče sklep razveljavi in zadevo vrne v ponovno odločanje prvostopenjskemu sodišču.

3. Upravitelj v odgovoru na pritožbo predlaga njeno zavrnitev in potrditev izpodbijanega sklepa.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. ZFPPIPP v 289. členu določa, da veljajo terjatve, ki so bile prijavljene v postopku prisilne poravnave, za prijavljene v stečajnem postopku (prvi odstavek cit. člena). Upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolжник od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s 151. členom tega zakona, ne prijavijo v stečajnem postopku. Te terjatve se v stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitve mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena tega zakona (drugi odstavek cit. člena).

6. Iz izpodbijanega sklepa izhaja, da se upraviteljev predlog za plačilo stroškov v skupni višini 99.956,10 EUR nanaša na terjatve, nastale v obdobju od začetka postopka ponovne prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka, povezane z nepremičninami v lasti stečajnega dolžnika, in poštnimi oziroma telefonskimi storitvami ter plačilom davka na dodano vrednost. Upravitelj je predlogu priložil povzetek vseh terjatev upnikov v navedenem obdobju ter podrobno specifikacijo posameznih terjatev skupaj z obračunom obresti za vsako posamično terjatev. Sodišče prve stopnje je presodilo, da imajo plačila, navedena v upraviteljevem predlogu, značilnost terjatev iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP, ki se v stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena tega zakona.

7. Sodišče prve stopnje v ponovljenem postopku povzema materialnopravna izhodišča, ki jih je pritožbeno sodišče zavzelo v razveljavitvenem sklepu Cst 566/2020 z dne 13. 1. 2021, kar upnik napada v pritožbi. Glede na to, da sta nad dolžnikom tekla dva postopka prisilne poravnave, in sicer prvi postopek, ki se je začel s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani St 001/2012 z dne 16. 4. 2012 in se zaključil s sklepom St 001/2012 z dne 22. 11. 2012, s katerim je bila potrjena prisilna poravnava, in drugi postopek (ponovne) prisilne poravnave, začel s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani St 002/2015 z dne 6. 11. 2015, v katerem se je s sklepom z dne 17. 10. 2016 začel stečajni postopek, je sodišče zavzelo stališče, da le zadnji postopek prisilne poravnave velja skupaj s predmetnim stečajnim postopkom za enoten postopek, ki je bil uveden z vložitvijo predloga za (ponovno) prisilno poravnavo, zato le za ta postopek veljajo posebna pravila iz 289. člena ZFPPIPP. Navedena pravila se ne raztezajo tudi na prvo prisilno poravnavo St 001/2012, saj gre v tem primeru za poseben postopek, ki je že pravnomočno končan.

8. Poleg tega je sodišče zavzelo stališče, da se pritožnik neutemeljeno sklicuje na sklenitev sodne poravnave v smislu, da sta se upnik in dolжник dogovorila, da ima njegova terjatev položaj "predprednostne" terjatve po členu 289/2 ZFPPIPP. Vprašanje, ali ima terjatev pritožnika pravno naravo terjatve iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP, je predmet sklepa sodišča o soglasju k plačilu stroškov stečajnega postopka, pravdni stranki

sodne poravnave se namreč ne moreta sporazumeti o pravnih vprašanjih, ki so urejena s kogentno zakonsko določbo drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP. Če po presoji sodišča pri predmetni terjatvi ne gre za terjatev iz pogodbe ali drugega pravnega posla, sklenjenega od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka, zanjo ne velja posebna ureditev iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP. Pritožbene navedbe ne morejo omajati navedenih materialno pravnih zaključkov sodišča.

9. Pritožnik navaja, da v zvezi s terjatvami, ki so bile vključene v sporni predlog upravitelja, ni bila zagotovljena kontradiktornost, noben upnik niti pritožnik jih ni mogel preizkusiti, zaradi česar ni mogoče ugotoviti, ali so nastale iz pogodb, ki so bile sklenjene v času od začetka zadnjega postopka prisilne poravnave nad dolžnikom pa do začetka stečajnega postopka. Pritožbeni očitki ni utemeljen. Ali bo sodišče dalo soglasje za plačilo stroškov, je odvisno od tega, ali je neko terjatev sploh mogoče opredeliti kot strošek v smislu drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP. Zakon ne določa, da mora sodišče opraviti preizkus teh terjatev v smislu 69. člena ZFPPIPP. Preizkus navedenih terjatev je v prvi vrsti stvar upravitelja. Z izdajo soglasja sodišča za plačilo stroškov stečajnega postopka se upravitelj ne razbremeni odgovornosti za pravilno posredovanje podatkov o obstoju terjatev, ki spadajo med občasne stroške stečajnega postopka (tretji odstavek 102. člena ZFPPIPP). Sodišče preveri temelj in višino terjatve, če se tekom postopka izkaže kot sporna, tudi v okviru trditvene in dokazne podlage, zbrane v ugovornem postopku (v predhodnem pritožbenem postopku sta tako dva upnika osporavala terjatev pritožnika, ki sedaj ni več vključena v upraviteljev predlog). Terjatve, ki so predmet tega pritožbenega postopka, se nanašajo na v postopku prisilne poravnave običajne stroške, t.j. stroške povezane z nepremičninami v lasti dolžnika in poštnimi oziroma telefonskimi storitvami ter plačilom DDV, v upraviteljevem predlogu pa so utemeljene in specificirane do te mere, da sodišče ni imelo utemeljenega razloga za dvom v temelj in višino teh terjatev, ki so po navedbah stečajnega upravitelja nastale v postopku (ponovne) prisilne poravnave. Dvoma v upraviteljev predlog pa ne vzbudi niti pritožnik s pavšalnimi pritožbenimi navedbami v tej smeri. Pritožnik izrecno omenja terjatev dobaviteljev A. v višini 739,13 EUR in G. d.o.o. v višini 352,00 ter P. v višini 697,88 EUR, vendar ne pojasni, v čem je spornost navedenih terjatev, zato mu pritožbeno sodišče ne more slediti.

10. Zaradi porazdelitve pristojnosti med sodiščem in upraviteljem sodišče ne more nadomestiti predloga upravitelja, niti nimajo upniki legitimacije, da bi mimo predloga upravitelja sami predlagali sodišču izdajo soglasja k plačilu stroškov iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP.¹ Navedeno stališče ne odstopa od sodne prakse, na katero se sklicuje pritožnik (Cst 140/2012, Cst 370/2013 in Cst 5/2014).² Niso utemeljeni pritožbeni očitki smeri, da je sodišče poseglo v pristojnost upravitelja. Predlog upravitelja z dne 23. 9. 2020 (PD 2008) ni dobil soglasja sodišča, ampak je bil sklep prvostopenjskega sodišča, ki je soglasje dalo, razveljavljen in zadeva vrnjena sodišču prve stopnje v nov postopek (sklep Cst 566/2020 v zvezi s sklepom St 002/2015 z dne 30. 10. 2020 – PD 2010). V ponovljenem postopku pa upravitelj pri navedenem predlogu ni več vztrajal. Predmet tega pritožbenega postopka je spremenjen predlog upravitelja z dne 23. 3. 2021 (PD 2050). Iz odgovora na pritožbo upravitelja je razvidno, da upravitelj kljub pritožbi upnika vztraja pri svojem (spremenjenem) predlogu. Sodišče bi poseglo v pristojnost upravitelja le, če bi odločilo o plačilu stroškov stečajnega postopka mimo predloga upravitelja. Pritožbeno sodišče je v sklepu Cst 566/2020 v okviru svojih pristojnosti preizkusilo izpodbijani sklep v okviru pritožbenih razlogov (pritožbe sedanjega pritožnika in pritožbe še dveh upnikov) in v mejah uradoma upoštevanih razlogov (drugi odstavek 350. člena ZPP), pri čemer je dolžno po uradni dolžnosti paziti tudi na pravilno uporabo materialnega prava. Člen 355/1 v zvezi s 366. členom ZPP v zvezi s 121. členom ZFPPIPP določa, da če je bilo zaradi zmotne uporabe materialnega prava dejansko stanje nepopolno ugotovljeno in sodišče glede na naravo stvari in okoliščine primera oceni, da ne more odpraviti omenjene pomanjkljivosti, lahko razveljavi sklep sodišča prve stopnje in vrne sodišču prve stopnje v nov postopek. V skladu s tretjim odstavkom 360. člena ZPP sodišče druge stopnje navede, v čem so pomanjkljivosti in zakaj vplivajo na odločbo. V skladu s prvim odstavkom 362. člena ZPP v zvezi s 121.

členom ZFPPIPP pa mora sodišče prve stopnje opraviti vsa pravdna dejanja in obravnavati vsa sporna vprašanja, na katera je opozorilo sodišče druge stopnje v svojem sklepu. V tem okviru je treba razumeti napotila pritožbenega sodišča prvostopenjskemu sodišču v zadnjem odstavku sklepa Cst 566/2020 (ne pa kot poseg v pristojnosti upravitelja).

11. Upravitelj sme opraviti plačilo terjatev iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP samo, če sodišče poda soglasje za to izpolnitev v smislu prvega odstavka 357. člena ZFPPIPP. Izdaja soglasja k plačilu stroškov, ne da bi sodišče opravilo presojo teh stroškov, bi pomenila, da je funkcija sodišča zgolj formalna, ne pa tudi vsebinska. V tem smislu je treba razlagati upraviteljevo pristojnost in odgovornost glede tega, katere terjatve bo vključil v predlog za pridobitev soglasja sodišča. Upniki terjatev, ki naj bi nastale med postopkom prisilne poravnave, niso predvideni kot stroškovni upniki v smislu pododdelka 5.9.2 ZFPPIPP, če jih upravitelj ni vključil v predlog za izplačilo stroškov ali če sodišče ne da soglasja k plačilu po prvem odstavku 357. člena ZFPPIPP, ker po njegovi presoji ne spadajo med "predprednostne" terjatve. Vložitev tožbe, ki jo v pritožbi omenja pritožnik, pa presega meje odločanja sodišča druge stopnje v tem pritožbenem postopku.

12. Po določilu četrtega odstavka 306. člena ZPP v zvezi s 121. členom ZFPPIPP se pred sodiščem ne more skleniti poravnava glede zahtevkov, s katerimi stranke ne morejo razpolagati (tretji odstavek 3. člena ZPP). V skladu z navedeno določbo sodišče ne prizna razpolaganja strank, ki nasprotuje prisilnim predpisom. V tem smislu je treba razumeti stališče pritožbenega sodišča, da se upnik in upravitelj stečajnega dolžnika ne moreta sporazumeti mimo sodišča glede vrstnega reda poplačila terjatve upnika, saj je to v pristojnosti sodišča (prvi odstavek 357. člena in drugi odstavek 289. člena ter 1. točka tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP).

13. Zmotno je stališče pritožnika, da se je pritožbeno sodišče s sklepom Cst 566/2020 postavilo na stališče, da naj terjatve pritožnika ne bi obstajale, čeprav so bile ugotovljene s sodno poravnavo, ki jo je potrdilo sodišče s sklepom o soglasju k sklenjeni sodni poravnavi z dne 16. 10. 2017. Pritožbeno sodišče je presojalo, ali se terjatev plača kot strošek stečajnega postopka po 1. točki tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP. Glede na neizpodbijane navedbe upravitelja, da dolžnik v času prisilne poravnave ni opravil nobenega posla z upnikom – pritožnikom niti sodelovanje z navedenim upnikom ni bilo potrebno za tekoče poslovanje v času postopka ponovne prisilne poravnave, nastale terjatve upnika pa se po njegovih lastnih navedbah nanašajo na odškodnino zaradi nevrnjene opreme, ki je bila v preteklosti predmet (odpovedane) najemne pogodbe med upnikom in stečajnim dolžnikom, po presoji pritožbenega sodišča za predmetne terjatve ne velja posebna ureditev iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP.

14. Pritožbeno sodišče je s tem odgovorilo na pritožbene trditve, za katere je ocenilo, da so bile pomembne pri presoji pravilnosti izpodbijanega sklepa (prvi odstavek 360. člena ZPP v zvezi s 121. členom ZFPPIPP). Z navedbami, ki jih je ocenilo kot nerelevantne za odločitev v tem pritožbenem postopku, se mu ni bilo potrebno ukvarjati (npr. višina denarnih sredstev na računu dolžnika, zamuda upravitelja s poplačilom predmetnih terjatev, predhodni predlogi upravitelja glede poplačila predmetnih terjatev, obrestovanje terjatev, tožba pritožnika zoper dolžnika, itd).

15. V zvezi s pritožbenim očitkom, da so iz upraviteljevega predloga izločene tudi terjatve bivših zaposlenih, kar naj bi bilo posledica navodila pritožbenega sodišča, čeprav se je ob predhodni pritožbi pritožnik upiral vključitvi terjatev zaposlenih po predhodnem predlogu, pritožbeno sodišče pripominja, da ne nasprotuje poplačilu prednostnih terjatev, pojasnjuje le, da v primeru "stečaja v stečaju" imajo "predprednostne" terjatve iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP prednost pred prednostnimi terjatvami iz prvega in drugega odstavka 21. člena ZFPPIPP. Ker pa je po predmetnem predlogu upravitelja predvideno 100 % poplačilo "predprednostnih" terjatev, navedeno stališče ni več relevantno za odločitev.

16. Pritožbeni razlogi so se izkazali za neutemeljene, prav tako niso podani niti razlogi, na katere pazi sodišče druge stopnje po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP). Zato je bilo treba pritožbo zavrniti in potrditi sklep sodišča prve stopnje (2. točka 365. člena ZPP v zvezi s 121. členom ZFPPIPP).

¹Sodna praksa dopušča upnikom vložitev tožbe, kar pa presega domet tega pritožbenega postopka.

²VSL sklep Cst 140/2012 se nanaša na pogodbe o dolgoročnem poslovnem sodelovanju z dogovorjenimi sukcesivnimi dobavami (blaga oz. storitev), zato ni uporabljen za terjatev, ki je po navedbah upnika odškodnina oz. uporabnina iz naslova nedobroverne posesti.

Datum zadnje spremembe: 02.02.2022